

Verantwoording en dank

Valentijnsdag 2020. 50PLUS-voorzitter Geert Dales haalt me op uit de lobby van het Novotel in Hoofddorp en neemt me mee naar een vergaderzaaltje waar ik partijleider Henk Krol de hand schud. De heren hebben nog niet gegeten en laten een soepje komen. De kennismaking verloopt losjes. Dales en Krol zijn in opperbeste stemming en maken onderling grappjes. We praten over de 50PLUS-geschiedenis waarvan ik de beoogd auteur ben.

De partij zit op dat moment bijna tien jaar in het parlement: een mooie aanleiding voor een boek, meent het bestuur. Veel partijpioniers waren bij de oprichting al op leeftijd en met het optekenen van hun herinneringen kan niet te lang gewacht worden. Het boek moet voor de verkiezingen van maart 2021 verschijnen, is het oorspronkelijke idee. Leuk om aan te bieden op congressen en tijdens de campagne. Maar twee weken voor de kennismaking in Hoofddorp hangt de voorzitter aan de lijn, blakend van zelfvertrouwen. ‘Neem de verkiezingen en de kabinetsformatie ook maar mee, want er bestaat grote kans dat 50PLUS deelneemt in een volgend kabinet.’

De partij staat op dat moment op zo’n tien zetels in de peilingen en ook tijdens onze kennismaking in het Novotel

dromen Krol en Dales hardop over kabinetsdeelname. Op zich geen vreemde gedachte. De VVD gaat al een tijd op kop in de peilingen en heeft mogelijk vier partners nodig voor een meerderheidscoalitie. ‘Dan komen ze al snel bij ons uit. Een mooier slot voor het boek is toch niet denkbaar?’ Het brandalarm in het hotel maakt een voortijdig einde aan hun dagdromen. Rustig drementelen de heren met me naar buiten. Het blijkt loos alarm.

Op dat moment kan geen van ons bevroeden dat de vlag er al snel anders bij hangt. Voor mijn ogen voltrekken zich vanaf de start van mijn werkzaamheden in hoog tempo de laatste hoofdstukken van dit boek: tegen het hoofdbestuur wordt een kort geding aangespannen, een ruzie tussen partijvoorzitter Dales en Kamerlid Corrie van Brenk escaleert en de hele partijtop – minus Henk Krol – zegt het vertrouwen in voorzitter Dales op. Die vertrekt en wordt opgevolgd door Jan Nagel, ook Krol vertrekt en wordt opgevolgd door Liane den Haan. Die haalt, na een verkiezingscampagne vol interne strijd, één zetel voor 50PLUS die ze vervolgens meeneemt als ze zich afsplitst. De partij blijft met lege handen achter. Ik sta erbij en kijk ernaar – en doe mijn best alle ontwikkelingen bij te benen.

Vrijwel alle partijleden die ik benader willen me, soms na enig aarzelen, te woord staan. Senator Martin van Rooijen zegt aanvankelijk medewerking toe, maar ziet hier later van af. Hij wil ‘gewoon zijn werk doen’ en wenst zich niet te mengen in het gedoe rond de partij. Ook Harry Lamberts en oud-voorzitter Jan Zoetelief zien af van medewerking. Lijsttrekker Den Haan laat bij monde van haar woordvoerder weten dat ze niet meewerkt omdat ze niet geassocieerd wil worden met de problemen ‘uit het verleden’. Dat zegt ze op een moment dat ze zelf al volop onderdeel is van nieuwe aanvaringen binnen de partij.

Hoewel 50PLUS het schrijven van dit boek financieel mede mogelijk maakte, heb ik de volledige vrijheid gehad bij het

onderzoek, de keuze van gesprekspartners en bij het schrijven. Hiervoor bedank ik de opeenvolgende partijbesturen onder leiding van achtereenvolgens Geert Dales, Bert Kannegieter (ad interim), Jan Nagel en Peter Schut.

Ook dank aan prof. dr. Gerrit Voerman, partijenhistoricus en directeur van het Documentatiecentrum Nederlandse Politieke Partijen van de Rijksuniversiteit Groningen, die het manuscript kritisch heeft gelezen en van commentaar voorzien. Hetzelfde geldt voor dr. Peter Bootsma die vanuit zijn kennis over de naoorlogse politiek door een politicologische bril naar de teksten heeft gekeken. Ook Frans Boerboom en Sjoera van Geesink dank ik voor het meelesen en voor hun mentale steun.

Zwolle/Maarn, september 2021